

DANMARK GÅR TILL VAL

Översikt inför de danska kommun- och regionvalen den 18 november

Socialdemokratiet utmanas från vänster i Köpenhamn

Viktiga valfrågor: Bostadspriser och parkeringsplatser

Två danska regioner blir en

Valresultaten kan påverka samarbetet över Öresund

DANMARK GÅR TILL VAL – VIKTIGT ÄVEN I SKÅNE

På tisdag den 18 november är det kommun- och regionval i Danmark. Valet påverkar även oss som bor i Skåne, därför har Øresundsinstitutet tagit fram denna rapport. Att Köpenhamn får en ny överborgmästare nästa år är redan klart eftersom den nuvarande inte ställer upp i valet. Samtidigt är det osäkert om Socialdemokratiet klarar av att behålla makten i den danska huvudstaden eller om det blir ett maktskifte. Utmanarna kommer från två röda partier till vänster om Socialdemokratiet.

Med en ny politiker på Köpenhamns tyngsta post och kanske även ett nytt parti där följer ändrade politiska prioriteringar. Det kan t.ex. påverka det danska intresset för att i framtiden bygga en Öresundsmetro, en tunnelbana mellan Köpenhamn och Malmö. Flera partier vill avveckla Köpenhamns stadsutvecklingsbolag By & Havn, som också är hälftenägare i dansk-svenska hamnbolaget Copenhagen Malmö Port. Ett maktskifte tar dessutom energi och kan under en tid minska de danska politikernas fokus på samarbetet i det dansk-svenska politiska samarbetet Greater Copenhagen.

Regionvalet innebär att invånarna i Region Själland och Region Hovedstaden ska rösta till den nya sammanslagna jättereionen Østdanmark. Här kommer Öresundssamarbetet dels att påverkas av de nya spelregler för de danska regionerna som inför i samband med en dansk vårdreform, dels av att även regionsammanslagningen kommer ta mycket energi och fokus under de kommande åren.

Nästa år är det sedan dags för parlamentsval i både Danmark och Sverige. I Sverige sker det samtidigt med kommun- och regionvalen den 13 september. I Danmark är det statsministern som utlyser val till Folketinget inom fyra år från det senaste valet. Det innebär att valet till Folketinget måste hållas senast den 31 oktober 2026.

De svenska och inte minst de skånska politikerna, och många andra, gör därför klokt i att följa de danska valen noga och knyta kontakter med de nya politiker som är på väg in i rådhusen, regionhusen och Folketinget. Det är viktigt för det framtida samarbetet över Öresund och för samarbetet mellan Danmark och Sverige.

Malmö, 14 november 2025
Johan Wessman
 vd Øresundsinstitutet

Sekretariat

Anna Palmehag, senioranalytiker och reporter
Christina Solhøj Hansen, analytiker och reporter
Emma Igelström, analytiker och reporter
Erik Björck, analytiker och reporter
Finn Möller, analytiker och reporter
Henrik Smångs, analytiker och reporter
Johan Wessman, vd och chefredaktör
Karin Stohr, analytikerpraktikant
Lennart Hedstigen, analytiker och reporter

En analys från oberoende Øresundsinstitutet som ensamt står för rapportens analys och slutsatser.

Layout: Øresundsinstitutet
 Foto: News Øresund, om inte annat anges.
 © Øresundsinstitutet – genom Oi Service AB

Delar av denna rapport ingick i analysen State of the region från den 9 oktober 2025.

Øresundsinstitutet är ett oberoende dansk-svenskt kunskapscentrum som genom analyser, konferenser och nyhetsbyrå News Øresund bidrar till en ökad kännedom om utvecklingen i regionen. Verksamheten drivs utan vinstintresse och med finansiering av fler än 100 medlemmar från stat, regioner, kommuner, universitet och det privata näringslivet.

Östergatan 9 B | 211 25 Malmö | +46 (0) 40 30 56 30 | info@oresundsinstitutet.org | oresundsinstitutet.org

Den tidigare ministern Pernille Rosenkrantz-Theil har i uppdrag att vända det svaga opinionsläget så att Socialdemokratiet kan behålla den viktiga posten som överborgmästare i Köpenhamn.

Socialistisk Folkeparti har medvind i opinionen men i Köpenhamn riktas nu kritik mot deras kandidat till överborgmästarposten, Sisse Marie Welling, för brister inom hennes förvaltning som borgmästare inom hälsa och omsorg.

Vid förra valet fick det gröna vänsterpartiet Enhedslisten flest röster men inte posten som överborgmästare. Nu går partiets teknik- och miljöborgmästaren Line Barfod, till val med budskapet att "det är dags för ett maktskifte".

KOMMUN- OCH REGIONVAL

TRE RÖDA PARTIER STRIDER OM POSTEN SOM KÖPENHAMNS ÖVERBORGÄSTARE

På tisdag hålls val i Danmarks 98 kommuner och landets kvarvarande fyra regioner. Ett valdrama utspelar sig om posten som överborgmästare i Köpenhamn där Socialdemokratiet riskerar att förlora sitt mer än 100-åriga maktinnehav till två partier på vänsterkanten. I den kommande storregionen Østdanmark utmanar Dansk Folkepartis grundare Pia Kjaersgaard Region Hovedstadens socialdemokratiske ordförande Lars Gaardhøj.

Valrörelsen i Köpenhamn handlar om ett möjligt politiskt maktskifte som kan gå till historien. Socialdemokratiet, som haft makten i Köpenhamn i över 100 år, riskerar att förlora posten som överborgmästare. Det är den mäktigaste kommunalpolitiska posten i Danmark. De övriga partierna ser gärna att något annat parti tar över posten som överborgmästare och aktuella utmanare kommer från vänster.

De två största partierna till vänster om Socialdemokratiet, det gröna vänsterpartiet Enhedslisten (EL) och Socialistisk Folkeparti (SF), är seriösa utmanare till Socialdemokratiet. Precis som för Demokraternas vinnare av kommunalvalet i New York, Zohran Mamdani, är bostadspolitikerna också en av profil-

frågorna för de tre röda partiernas toppkandidater i Köpenhamn: Pernille Rosenkrantz-Theil (S), Line Barfod (EL) och Sisse Marie Welling (SF).

[Socialdemokratiet och Det Radikale Venstre meddelade i början av oktober](#) att de vill lägga ner Köpenhamns stadsutvecklingsbolag By & Havn som bl.a. utvecklar Ørestad, Nordhavn och Lynetteholm samt äger halva Copenhagen Malmö Port. Partierna menar att bolaget är för inriktat på att skapa vinster genom att utveckla nya stadsdelar. Istället vill de bilda Københavnerne Bolig- og Havneseelskab med uppdrag att bygga fler bostäder som Köpenhamnarna har råd med, även i befintliga stadsdelar. För Socialdemokratiet innebär detta en politisk

tvärvändning. När Det Radikale Venstre kom med ett liknande förslag i våras röstade Socialdemokratiet nej medan Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti och Alternativet ställde sig bakom förslaget uppger [Danmarks Radio](#).

Även när det gäller antalet parkeringsplatser, ett viktigt tema i valrörelsen, har Pernille Rosenkrantz-Theil gjort helt om. Hon går till val på att det ska bli fler av dem – inte färre – vilket hennes företrädare och nuvarande social- och bostadsminister Sophie Hæstorp Andersen (S) tidigare gick till val på när hon blev överborgmästare.

Utmaningar för Köpenhamns toppkandidater i valrörelsens slutskede

S-kandidatens försök att få fler röster genom att bland annat lova fler parkeringsplatser och att göra dagis och förskolor gratis för vissa barnfamiljer verkar inte få genomslag hos väljarna, att döma av den senaste opinionsmätningen från Epinion. Endast 12,2 procent av de tillfrågade i undersökningen skulle rösta på Socialdemokratiet om det var val i morgon.

Rosenkrantz-Theil har också mött kritik för att hon inte gjorde fler bostäder billigare i Köpenhamn när hon var bostadsminister – särskilt nu när den danska SVM-regeringen nyligen presenterat [ett nytt bostadspaket](#) som just ska göra bostäder billigare i dyra städer som Köpenhamn och Aarhus.

SENASTE OPINIONSMÄTNINGEN INFÖR VALET I KÖPENHAMN

Parti	Opinionsmätning inför kommunvalet 2025 (förändring jämfört med valresultatet 2021)
Enhedslisten	24,8 % (+0,2 %)
Socialistisk Folkeparti	21 % (+10 %)
Socialdemokratiet	12,2 % (-5,0 %)
Det Konservative Folkeparti	8,2 % (-4,9 %)
Radikale Venstre	7,9 % (-4 %)
Liberal Alliance	6,9 % (+4,2 %)
Dansk Folkeparti	5,1 % (+3,2 %)
Venstre	5,1 % (-2,6 %)
Alternativet	3,8 % (+0,9 %)
Moderaterne	1,5 %
Danmarksdemokraterne	1,1 %
Andre	1,1 % (-2,7 %)
Frie Grønne	0,8 %
Kommunistisk parti	0,5 % (+0,1 %)

Källa: Epinion för Altinget

Partier som ligger under 0,5 % är samlade under "Övriga". Opinionsmätningen är baserad på totalt 2 457 genomförda intervjuer med köpenhamnsbor som är 18 år och äldre, varav 1 970 (80 %) har uppgett ett partival. Genomförd från 9 oktober 2025 till 20 oktober 2025. Den maximala felmarginalen för de samlade resultaten är ± 2,5 procentenheter.

Sisse Marie Welling (SF), som är hälso- och överborgmästare i Köpenhamn, har också hamnat i blåsväder [efter rapporter om brister på flera äldreboenden](#) i kommunen. Det har [mötts av kritik](#) från miljöminister Magnus Heunicke (S).

Det har också väckt kritik att det nyligen [blev känt](#) att Enhedslistens Line Barfod har varit involverad i en kurs som undervisade i marxistisk-leninistiskt läromaterial, delvis genomfört i dåvarande Östberlin, DDR.

Opinionsmätning: De rödgröna partierna kan bilda majoritet utan Socialdemokratiet

De rödgröna partierna i huvudstaden kan bilda majoritet utan Socialdemokratiet enligt den senaste väljarundersökningen som [Epinion har gjort på uppdrag av Altinget](#). Enhedslisten och SF ser där ut att få flest röster, med 24,8 respektive 21 procent. Det öppnar för möjligheten till en allians mellan de två partierna och vänsterpartiet Alternativet, vilket skulle ge dem nära majoritet av mandaten.

Vem som får överborgmästarposten och hur de övriga sex borgmästarposterna ska fördelas beror i hög grad också på processen efter att väljarna har lagt sina röster. Det är då partierna inleder förhandlingarna om de olika borgmästarposterna i de så kallade valförbunden som träffats mellan olika partier. Det sker ofta även förhandlingar över blockgränserna innan den politiska fördelningen är klar. Läs mer om vägen till borgmästarposterna på sidorna 14-15.

VALDEBATT OM NY METROLINJE TILL BRØNSHØJ – ÖRESUNDSMETRON NÄMNS INTE

Investeringar i kollektivtrafiken och stadsplaneringen är en viktig fråga i valkampen i Köpenhamns kommun. Flera partier i kommunen, liksom Socialdemokratiets toppkandidat Pernille Rosenkrantz-Theil, [vill ha en ny metrolinje till stadsdelen Brønshøj](#) via Rigshospitalet på Østerbro i Köpenhamn. Öresundsmetron nämns inte i debatten.

I Helsingörs Kommun är det parkeringsregler, en stor skolplan och äldreomsorgen (med många svenskar anställda) som fyller valdebatten. Den nuvarande överborgmästaren Benedikte Kiær från Det Konservative Folkeparti har suttit på posten i tre valperioder, och enligt den senaste [Epinionundersökningen](#) ser hennes parti ut att få flest röster (29,5 procent), vilket dock motsvarar en tillbakagång på 5,2 procent.

Överborgmästaren har stort inflytande på svensk-danska Greater Copenhagen

Valet i den danska huvudstaden spelar en central roll för det dansk-svenska politiska samarbetet Greater Copenhagen, eftersom överborgmästaren är fast medlem i organisationens ordförandeskap. Köpenhamns nuvarande överborgmästare Lars Weiss (S) är vice ordförande i Greater Copenhagen.

DANSK VÅRDREFORM KAN PÅVERKA SAMARBETET ÖVER ÖRESUND

Arbetet med klimatfrågor i gränsregionala projekt måste avvecklas och det regionala utvecklingsarbetet begränsas. Det är några exempel på hur den nya vårdreformen påverkar de danska regionerna. Men de kan fortfarande delta i gränsregionala samarbeten inom andra områden. Reformen innebär också att Region Sjælland och Region Hovedstaden slås samman till nya Region Østdanmark. Läs mer på sidorna 16-21.

5 862

Svenska medborgare som bor i Köpenhamns kommun har rösträtt i det kommande kommun- och regionvalet. På nationell nivå är det 17 211 svenska medborgare som har rösträtt i de danska valen. Läs mer om sex utvalda svenskar bosatta i Huvudstadsområdet, om de tänker rösta i valen och vilka frågor som är viktigast för dem, på sidan 11

Köpenhamns utvecklingsbolag By og Havns framtid debatteras

Det kommunalt och statligt ägda utvecklingsbolaget By & Havn, som utvecklar stadsdelarna Lynetteholmen, Ørestad och Nordhavn i Köpenhamn och ägar halva Copenhagen Malmö Port, är ett av ämnena i valdebatten i Köpenhamn. [Kritiker som Pernille Rosenkrantz-Theil \(S\) menar att bolaget prioriterar för dyrt byggande för att bekosta utbyggnaden av Metron. Även vid valet 2021 mötte bolaget liknande kritik](#), men då från teknik- och miljöborgmästaren i Köpenhamn Line Barfod (EL). Vid den tiden försvarade Socialdemokratiet By & Havn.

DANSK FOLKEPARTIS GRUNDARE ÄR TOPPKANDIDAT I ØSTDANMARK

Pia Kjærsgaard, som en gång grundade Dansk Folkeparti, ställer upp som partiets toppkandidat i den kommande storregionen Østdanmark – en sammanslagning av Region Sjælland och Region Hovedstaden. Därmed utmanar hon Region Hovedstadens socialdemokratiske regionrådsordförande Lars Gaardhøj. Pia Kjærsgaard går till val på närhet till sjukhusen och kortare responstid för ambulanser.

FOTO: FOLKETINGET - MARIE HALD

2026 blir ett stort valår för både Sverige och Danmark och därmed ett viktigt år för Öresundsregionen. I Sverige hålls val till riksdagen, kommunerna och regionerna den 13 september nästa år, medan datumet för det danska folketingsvalet ännu är okänt – men det måste hållas senast den 31 oktober 2026. Det är Danmarks statsminister som fastställer datumet för folketingsvalet.

Den 25 oktober klockan 12 blev det fritt fram för partierna att hänga upp valaffischer, här vid Rådhuspladsen i Köpenhamn

Fördjupning: valdramat i Köpenhamn

Den 18 november är det kommun- och regionval i Danmark. I fokus står Köpenhamn där bostadsbristen har seglat upp som en av valets viktigaste frågor. Mycket handlar också om Socialdemokratiet lyckas behålla posten som överborgmästare och behålla sitt mer än 100-åriga maktinnehav. De utmanas nu från vänster av både Enhedslisten och Socialistisk Folkeparti, SF. Valforskaren Kasper Møller Hansen tror på framgång för Socialistisk Folkeparti, även om han ännu inte räknat bort Socialdemokratiet.

Kommunvalet i Köpenhamn blir en kamp om den viktiga posten som överborgmästare där det nu finns tre tydliga huvudkandidater:

- **Sisse Marie Welling** är Socialistisk Folkepartis toppkandidat och sundheds- og omsorgsborgmester. Hon meddelade den 2 oktober att hon är kandidat till överborgmästare.
- **Line Barfod** är Enhedslistens toppkandidat och nuvarande teknik- og miljøborgmester. Hon har gått till val med budskapet att ”det är dags för ett maktskifte.”
- **Pernille Rosenkrantz Theil** lämnade posten som Social- og boligminister för att bli Socialdemokra-

tiets toppkandidat i Köpenhamn med uppdrag att rädda kvar posten som överborgmästare.

Vid det senaste kommunalvalet 2021 blev Enhedslisten största parti i Köpenhamn. Trots att Socialdemokratiet gick tillbaka med tio procentenheter gick posten som överborgmästare till dem. Men när budgeten för 2023 skulle spikas var det Enhedslistens förslag, backat av åtta andra partier, som vann över Socialdemokratiets – något som beskrevs som ett historiskt nederlag för det gamla maktpartiet. Året efter kom Socialdemokratiet överens med sex andra partier om en tvåårig budget. Då lämnades i stället Enhedslisten utanför.

Valförbund och oväntade samarbeten

Inför höstens val har Enhedslisten, SF och Alternativet valt att ingå ett valförbund i Köpenhamn. Syftet är att minska risken för att röster går till spillo genom att partiernas röster då räknas ihop – något som ökar chansen att få fler mandat.

Pernille Rosenkrantz-Theil har valt en annan riktning än sin partikamrat och Köpenhamns tidigare socialdemokratiska överborgmästare Sophie Hæstrup Andersen som vid senaste valet verkade för att minska antalet parkeringsplatser i staden. Socialdemokratiet (S) och det liberala partiet Venstre (V) har nu istället ingått ett oväntat samarbete, skriver Berlingske. Tillsammans vill de verka för att få fler parkeringsplatser i kommunen. Vänsterpartiet Enhedslisten vill i stället ta bort 20 000 platser.

Enhedslisten: ”Det är dags för ett maktskifte”

Inför det stundande valet ska den tidigare ministern Pernille Rosenkrantz-Theil, som är Socialdemokratiets spetskandidat, försöka vända nedåtgående trenden. Samtidigt går Enhedslistens toppkandidat, teknik- och miljöborgmästaren Line Barfod, till val med budskapet att ”det är dags för ett maktskifte” i den danska huvudstadskommunen. Det viktigaste är inte huruvida partiet själva kan kamma hem överborgmästarposten eller inte, utan att Socialdemokratiet inte får posten.

Kasper Møller Hansen, valforskare vid Köpenhamns universitet, tror dock att [varken Rosenkrantz-Theil eller Barfod tar hem posten](#). I stället pekar han på Socialistisk Folkeparti (SF) Sisse Marie Welling som favorit, då hans bedömning är att hon har det bästa förhållningsläget efter valet. SF som överborgmästarparti skulle bli lättare för de blå partierna att acceptera än Enhedslisten, menar Kasper Møller Hansen. Bland annat har Liberal Alliances spetskandidat Alexander Ryle inte avvisat att peka på Sisse Marie Welling, men sagt sig ha betänkligheter gällande Line Barfod.

Vändningen – ”ställer mig till förfogande”

Så sent som i augusti ville Sisse Marie Welling dock inte bekräfta för [Berlingske](#) om man hade siktet inställt på posten eller inte.

Men i en [intervju med tidningen Information](#) den 2 oktober berättade Sisse Marie Welling att hon ”ställer sig till förfogande” som överborgmästare. Hon menar, likt Enhedslisten, att det kan vara hälsosamt med ett miljöombyte i rådhuset.

I intervjun menar hon att bostadsfrågan är en av de viktigaste för partiet och en fråga där SF tydligt står i kontrast mot Socialdemokratiet. Där behöver

Köpenhamns politiker göra något ”radikalt annorlunda” än man gjort tidigare och ”styra stadsutvecklingen långt mer än vad man tidigare gjort.”

– Jag är inte rädd att gör mig ovän med spekulanterna, som hon sade till Information.

Samtidigt som hon betonar ett tidigare gott samarbete med Socialdemokratiet, menar hon att det inte är en nackdel att det är olika partier som styr i Köpenhamns rådhus respektive på Christiansborg.

– Tvärtom kan det vara en fördel, att vi inte behöver hålla oss tillbaka från att pressa regeringen.

Skulle SF bli aktuell för posten kan de räkna med Enhedslistens stöd. Line Barfod har tidigare sagt att om partiet själva inte kan samla tillräckligt stöd så är det beredd att ställa sig bakom SF och Sisse Marie Welling som överborgmästare. Och det kan visa sig vara relevant om man inte skulle få stöd av Socialdemokratiet.

Oklart hur S agerar vid eventuell valförlust

För varken SF eller Enhedslisten tycks kunna räkna med Socialdemokratiets stöd i kampen om överborgmästarposten. När Pernille Rosenkrantz-Theil i mitten av juli medverkade i [Danmarks Radios podcast Makten](#), sade hon att partiet inte kommer att ställa sig bakom någon annan kandidat till posten. Om partiet själva inte lyckas behålla överborgmästarposten kommer de att sitta i opposition, enligt Rosenkrantz-Theil. Senare har hon dock mjukat upp denna hållning något. Föhandlingstaktik menar Kasper Møller Hansen.

– De spelar ”hardball”. Jag tror att det är förnuftigt av henne att säga sådär, men det kan vi ju inte veta. Man kan såklart säga så, men får du under 15 procent av rösterna och blir tredje största parti kan du peka hur mycket du vill på dig själv, du kommer bara inte så långt med det, säger Møller Hansen till ØresundsInstitutet.

Eftersom det, utöver överborgmästaren, även ska utses borgmästare för Köpenhamns sex övriga fackområden, har partiet fortfarande möjlighet att ta en sådan post – förutsatt att det får tillräckligt stöd i valet. Läs mer om fördelningen av borgmästarposter på sidorna 14-15.

Bostadsbristen i centrum under valdebatt

När Copenhagen Capacity och The Copenhagen Post den 30 september bjöd in partiernas kandidater till panelsamtal inför valet i Köpenhamn, var det särskilt en fråga som dominerade: bostäder. Att det behövs fler bostäder i den danska huvudstaden var samtliga rörande överens om – men vägen dit råder det oenighet om.

Alexander Ryle, som till vardags sitter i Folketinget för Liberal Alliance (LI), betonade att bostadsbristen driver upp priserna, vilket i sin tur påverkar allt från studenter och utländska medborgare till familjer med en genomsnittlig inkomst. Bygger vi inte mer riskerar Köpenhamn att bli en stängd klubb där bara ett fåtal har råd att bo, sade Ryle under samtalet.

Att bara bygga mer hjälper dock inte enligt Line Barfod (EL) – det behöver byggas bostäder som människor faktiskt har råd att bo i. De bostäder som byggts de senaste 30 åren har varit alldeles för dyra menar Barfod, vilket resulterat i alltför höga hyror. För bostäder byggda efter 1991 vill Enhedslisten därför införa samma hyresreglering och tak för hur höga hyror fastighetsägare får ta ut – en ordning som redan gäller för bostäder byggda före 1991.

Barfod möttes direkt av mothugg från Jens-Kristian Lütken, Ventres (V) toppkandidat.

– Man får inte nya lägenheter genom att skapa mer byråkrati, nya regler och mer kontroll. Man får nya lägenheter genom att bygga nya lägenheter. Så det enkla svaret på en svår fråga är att bygga, bygga, bygga.

Lütken fick medhåll av Morten Melchior, en av Det Konservative Folkepartis (KF) kandidater inför kommunvalet, som säger att man inte får flera bostäder genom att döda marknaden.

SF vill ta tillbaka makten från företagen

Sisse Marie Welling (SF) valde att belysa en annan aspekt av problematiken kring bostadssituationen i Köpenhamn – företags inflytande på

bostadsmarknaden. Idag hyrs många lägenheter ut via Airbnb, och flera fungerar snarare som hotell än faktiska bostäder, menar Welling, som vidare betonar att kommunen måste ta tillbaka makten över bostadsmarknaden.

– Vi behöver prioritera människorna som bor i Köpenhamn och inte använda bostäder endast för turister.

Även om regleringar kring Airbnb i grunden är en nationell fråga som hanteras av Folketinget, framhåller Welling i samtal med News Øresund att bostadsbristen är den största utmaningen för kommunen de kommande åren – och en fråga som partiet vill prioritera.

– Vi ska ha fler ägarlägenheter, andelslägenheter och allmännyttiga lägenheter. Och så ska vi få styr på Airbnb. De tar bort för många lägenheter från bostadsmarknaden, som redan i förväg är pressad och överhettad. Därför måste vi få styr på att man inte kan ta de bra lägenheter som egentligen skulle gått till köpenhamnare och använda dem på ett olagligt sätt, sade Welling, och fortsätter:

– Hälften av de barnfamiljer som flyttar från Köpenhamn flyttar inte för att de vill, utan för att de inte har råd att bo kvar. Det tycker jag är riktigt tråkigt, för det slutar med att det bara blir en stad för de rikaste. Och jag vill ha en blandad stad.

Panelsamtalet hölls på Köpenhamns universitet och vände sig till de många utländska medborgare som bor i Köpenhamn. Övriga frågor som diskuterades var bland annat hur man kan underlätta för internationell arbetskraft att hitta jobb i Köpenhamn och vad som behövs för att komma in i det danska samhället.

Copenhagen Capacity arrangerade tillsammans med The Copenhagen Post valdebatt på Köpenhamns universitet.

VALFORSKARE: MÅNGA VÄNSTERVÄLJARE LETAR ALTERNATIV TILL SOCIALDEMOKRATIET

Det blir en röd majoritet och det ser dåligt ut för Socialdemokratiet. Däremot är det svårt att säga vem som kommer få överborgmästarposten i Köpenhamn efter valet i november. Just nu ser det bra ut för Socialistisk Folkeparti (SF), men man ska inte räkna ut det "duktiga kampanjpartiet" Socialdemokratiet. Det menar Kasper Møller Hansen, professor i statsvetenskap vid Köpenhamns universitet.

– Mätningarna pekar på att Socialistisk Folkeparti kommer gå kraftigt framåt, kanske till och med bli det största partiet. De har medvind på riksplan. Men om det blir Enhedslisten eller SF som blir störst vet jag inte. Socialdemokratiet kommer att backa, de har nationell motvind.

Socialdemokratiets högersväng nationellt kan straffa dem kommunalt

Enligt Møller Hansen påverkar strömningar på nationellt plan i stor utsträckning hur det går för partierna i kommunerna och regionerna. I nuläget går det riktigt dåligt för Socialdemokratiet på nationellt plan, om man får tro opinionsundersökningarna.

Kasper Møller Hansen pekar på att Socialdemokratiet har rört sig åt höger i flera frågor, bland annat gällande invandring och sloandet av den röda dagen "Store bededag".

Att partiet dessutom gick in i en regering med "sin historiska fiende" Venstre och mittenpartiet Moderaterne blev för många socialdemokrater för mycket, och de vänsterväljare som kommer avgöra valet ser sig nu om efter alternativ – som partierna Alternativet, Socialistisk Folkeparti, De Radikale eller Enhedslisten.

– Väljarna rör sig mycket nu för tiden, men inom samma block. Den senaste tiden har det varit SF som upplevt en stor framgång, tidigare var det Enhedslisten, säger han.

Överborgmästarposten en viktig del av Socialdemokratiets identitet

Men även om det ser mörkt ut för Socialdemokratiet ska man inte räkna ut dem, påpekar Kasper Møller Hansen. Det är ett "duktigt kampanjparti" och Pernille Rosenkrantz-Theil en duktig kommunikatör som når ut i medierna.

Kasper Møller Hansen är professor i statsvetenskap vid Köpenhamns universitet.

Och han tror att partiet kommer slåss med näbbar och klor för att behålla överborgmästarposten, som han kallar den enskilt viktigaste frågan för partiet och en del av deras identitet.

– Överborgmästarposten i Köpenhamn är den viktigaste kommunala posten i landet. Det är ensidigt överborgmästarposten de går efter. Genom historien har Socialdemokratiet trixat sig till att behålla posten. Pernille Rosenkrantz-Theil kanske kan finna sig i att bli social- eller undervisningsborgmästare eller något annat, men för Socialdemokratiet hade det varit ett jättenederlag.

Socialistisk folkeparti som vågmästare

Kasper Møller Hansen tror att SF kommer få en vågmästarroll och har tidigare sagt att han tror att det blir Sisse Marie Welling som kniper överborgmästarposten. Att det blir dem och inte Enhedslisten vilar på antagandet att SF blir största parti, men handlar också om det ideologiska spektrumet i dansk politik.

– Kan man föreställa sig att Enhedslisten skulle hoppa över SF i en konstituering och samarbeta med högersidan? Det är svårt. Kan man föreställa sig att SF gör det? Ja, det har de faktiskt gjort i andra kommuner, Hvidovre till exempel. Det blir lättare för dem, de kan antingen gå "rent rött", men också skapa en majoritet tillsammans med Socialdemokratiet och kanske De Radikale.

Valdeltagandet är på tillbakagång i Danmark: "demografien är emot oss"

Färre valde att rösta i det danska kommun- och regionvalet 2021 och till höstens val väntar sig valforskaren Kasper Møller Hansen ett ännu lägre valdeltagande. En växande andel utländska medborgare, som sällan är insatta i kommunalpolitiken, samt en yngre generation som i mindre utsträckning går till valurnorna pekas ut som två viktiga förklaringar.

Det danska valdeltagandet är generellt högt jämfört med många andra länder och brukar landa på omkring 70 procent vid kommun- och regionval. Vid det senaste valet 2021 sjönk dock deltagandet till 67,2 procent – och valforskaren Kasper Møller Hansen tror att det kommande valet, särskilt i Köpenhamn, kan bli det med lägst valdeltagande någonsin. En förklaring, menar Kasper Møller Hansen, är att Köpenhamn är den kommun där flest utländska medborgare bor. Han pekar till exempel på att många västeuropéer som deltar aktivt i andra delar av samhället ofta inte är insatta i kommunpolitiken.

– Det dyker upp ett brev om att du ska gå till en skola du aldrig hört talas om och rösta till ett val du heller inte vet något om. Det är ju inte särskilt uppmuntrande. Vi har varit duktiga på att integrera människor i utbildning och arbete, men när det gäller demokratin har vi misslyckats. Här har vi en enorm utmaning i att få fler att gå och rösta.

Enligt siffror från Danmarks Statistik (DST) är fler än 100 000 personer i Köpenhamns kommun röstberättigade utan att ha danskt medborgarskap. Gruppen utgör därmed cirka 18 procent av väljarkåren. Asbjørn Overgaard, vd för Copenhagen

Capacity berättar vid en valdebatt den 30 september att gruppens valdeltagande låg på drygt 32 procent senaste valet.

Även om Kasper Møller Hansen inte tror att gruppens valdeltagande har någon större betydelse för vilket parti som gynnas eller missgynnas, pekar han på att det är ett demokratiproblem.

– Jag tror inte att det ändrar något valresultat, men det är en utmaning för demokratin, för att känna sig hörd, för att vara en del av Köpenhamn. Det ska ju inte bara vara gamla danska kvinnor med lång utbildning som ska bestämma vem som ska styra Köpenhamn. Det är inte så staden ser ut, men mångfalden blir inte avspeglad i de kryss som sätts på röstsedlarna.

Ytterligare en faktor som påverkar valdeltagandet är den demografiska sammansättningen. Det visar en [analys](#) som företaget Voxor har tagit fram på uppdrag av Momentum, Kommunernes Landsforenings (KL) tidskrift för politiska analyser.

Enligt analysen är det särskilt den äldre generationen, 65 år och uppåt, som intresserar sig för politik på lokal nivå. Det är också denna grupp som är mest säker på att de kommer att rösta i valet den 18 november. Hela 86 procent uppger att de med säkerhet kommer att gå till valurnorna – jämfört med 49 procent bland 18–24-åringar.

Kasper Møller Hansen säger till Momentum att "demografien på många sätt är emot oss". Han syftar bland annat på att den grupp som har röstat mest – och därmed hållit uppe valdeltagandet – blir allt äldre medan den yngre generationen inte röstar i samma utsträckning.

TABELL: ANTAL RÖSTBERÄTTIGADE I KOMMUN- OCH REGIONVALET

Region	Samtliga	Utländska medborgare	Svenska medborgare
Region Hovedstaden	1 532 918	219 153	11 531
- varav Köpenhamns Kommun	540 388	101 653	5 862
Region Sjælland	693 311	50 737	1 721
Region Syddanmark	997 363	87 821	1 469
Region Midtjylland	1 097 859	89 621	1 693
Region Nordjylland	480 155	30 823	797
Hela landet	4 801 606	478 155	17 211

Källa: DST Statistiken bygger på befolkningen i Danmark 1 juli 2025. I regionvalet röstar invånarna i Region Sjælland och Region Hovedstaden på politiker till den nya sammanslagna Region Østdanmark som formellt bildas 2027.

Närmare 6 000 svenskar får rösta i Köpenhamns kommunval

Enkät: Øresundsinstitutet har frågat sex av de tusentals svenska medborgare som bor i den danska huvudstaden om de kommer rösta i det kommande kommun- och regionvalet och vilken deras viktigaste fråga är.

Elin Colmsjö säger att hon känner sig mer delaktig i det danska samhället genom att rösta. För 29-åringen, som har bott i Köpenhamn i drygt sex år, är bostäder en viktig valfråga.

– Bostadspolitiken kommer att vara mitt viktigaste område, till exempel vilka åtgärder som tas mot bostadsbristen.

Maja Eskebaek har bott i Köpenhamn i sex år och säger att hon helt säkert kommer rösta i valet.

– Det är en unik möjlighet att påverka beslut som rör ens närmiljö. Vilken fråga som är viktigast för 31-åringen vet hon dock inte ännu, utan planerar att sätta sig in mer i valfrågorna när 18 november närmar sig.

Anette Johansson säger att hon absolut kommer rösta i valet. För 44-åringen som bott i Danmark de senaste sex åren är skola, sjukvård och klimatet de frågor som är allra viktigast.

36-åriga **Özgül Odzovski** har bott i Danmark i 11 år och har barn som går i skolan i Köpenhamn. För henne är det särskilt viktigt att engagera sig i politiska frågor som påverkar deras vardag och framtid.

– Det som är viktigast för mig är hur politikerna förhåller sig till skola och utbildning samt deras syn på mänskliga rättigheter. Jag tycker även att det är avgörande att den som innehar en kommunal post har en genuin vilja och tydliga idéer för att göra kommunen till en bättre plats – det finns alltid utrymme för förbättring.

Viggo Widoff har bott i Danmark fyra år och ser det som en skyldighet att rösta i de val han är röstberättigad i, så för honom är det en självklarhet att delta i valet. Det är dock ideologi, snarare än enskilda sakfrågor, som styr var 30-åringens röst hamnar.

– För mig som inte planerar att spendera hela mitt liv i Danmark känns vissa frågor lite irrelevanta, vilket gör det svårare. Därav tenderar jag nog att rösta mer ideologiskt än baserat på sakfrågor här.

För 34-åriga **Bardia Soltanabadi** som har bott i Köpenhamn de senaste sex åren är det en självklarhet att rösta i valet.

– Det är viktigt att vara delaktig i samhället. Att kunna rösta är ett privilegium.

När valet närmar sig kommer han sätta sig in mer i sakfrågorna med hjälp av bland annat valbarometern.

VEM KAN RÖSTA I VALET?

Till skillnad från [valet till Folketinget](#) krävs inte danskt medborgarskap för att [rösta i det danska kommun- och regionvalet](#). Förutom att man måste ha fyllt 18 år och ha fast bostad i kommunen (eller regionen), krävs det att man antingen har danskt medborgarskap eller är medborgare i ett EU-land eller i Norge, Island eller Storbritannien.

Har man medborgarskap i ett annat land måste man ha bott i Danmark de senaste fyra åren för att få rösta.

I Köpenhamns kommun är det 5 862 svenska medborgare som uppfyller de formella kraven och till den blivande region Østdanmark är det 13 200.

Översikt: de danska partierna

I Danmark har alla politiska partier en särskild [bokstavsbezeichnung](#) som används på valsedlarna. Denna bokstav är inte alltid densamma som den förkortning som vanligtvis associeras med partiet i media eller i det politiska samtalet. Till exempel är Socialdemokratiets beteckning i Folketinget och i offentligheten oftast "S", men på valsedlarna representeras partiet av bokstaven "A". Vissa partier, som Enhedslisten och Socialdemokratiet, har valt att integrera sin bokstavsbezeichnung även i sitt kampanjmaterial. Andra partier, som Socialistisk Folkeparti, har däremot valt att inte använda bokstaven i sin valkommunikation men förkortas ofta SF.

SOCIALDEMOKRATIET

Partiet vill se ett Danmark där frihet, jämlikhet och gemenskap hänger samman. Man vill bland annat göra upp med centraliseringen så att sjukvård och utbildningsmöjligheter flyttas närmare den enskilde medborgaren. Därutöver vill man få flera unga att vilja arbeta inom vård och omsorg.

RADIKALE VENSTRE

En viktig princip för det socialliberala mittenpartiet är att kämpa mot diskriminering. Några centrala frågor är grön omställning, barns och ungdomars välbefinnande samt att utöka arbetskraften.

DET KONSERVATIVE FOLKEPARTI

Större trygghet och fler möjligheter är nyckelord för partiet. Partiet vill bland annat korta värdköerna genom stora hälso- och sjukvårdsinvesteringar, se hårdare straff och avskaffa arvsskatten.

SOCIALISTISK FOLKEPARTI

SF är ett rödgrönt parti som vill se ett samhälle där fler barn kan växa upp under goda förhållanden och där det är tryggt att bli gammal. Stoppa vantrivsel bland barn och unga, investeringar inom äldreomsorgen och satsningar på mer orörd natur är några av partiets kärnfrågor.

LIBERAL ALLIANCE

För partiet, som bildades 2007, står frihet och liberalism i centrum. Lägre skatt så att danskarna får större frihet att själv bestämma över sin ekonomi och större valfrihet inom välfärden så att den enskilda själv kan ta beslut kring vilken välfärd de vill ha är två viktiga frågor.

MODERATERNE

Mittenpartiet som bildades 2022 av den tidigare statsministern och Venstres partiledare Lars Løkke Rasmussen vill avskaffa blockpolitiken. Några kärnfrågor är vården och att förstärka sjukhusen, att reformera pensionerna och lägre skatt med bättre balans.

DANSK FOLKEPARTI

Ett nationalistiskt och konservativt parti som beskriver sig själva som "det enda parti som sätter danskarna först". Partiet är bland annat kritiska mot EU och vill se en stramare invandringspolitik.

VENSTRE

Danmarks största borgerliga parti som menar att förutsättningen för ett gott samhälle är att alla känner ett personligt ansvar att anstränga sig och bidra till samhället. Det liberala partiet vill satsa på grön tillväxt, ett stärkt sjukvårdssystem med fler läkare och större valfrihet.

DANMARKSDEMOKRATERNE

Danmarksdemokraterne är ett borgerligt parti som enligt egen utsaga kämpar för den vanliga dansken. Partiet grundades 2022 av den tidigare invandrings- och integrationsministern Inger Støjberg efter att hon lämnat partiet Venstre. Danmarksdemokraterne vill återskapa närhet och sammanhållning i hela Danmark. Partiet vill se en stramare och mer konsekvent invandringspolitik, ett Danmark i balans där man gör upp med centraliseringen.

DE DANSKA PARTIERNAS BOKSTAVSBETECKNING

Vid val använder partierna* följande beteckning:

- A - Socialdemokratiet (S)
- B - Radikale Venstre (RV)
- C - Det Konservative Folkeparti (KF)
- F - SF - Socialistisk Folkeparti (SF)
- I - Liberal Alliance (LA)
- M - Moderaterne (M)
- O - Dansk Folkeparti (DF)
- V - Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)
- Æ - Danmarksdemokraterne - Inger Støjberg (DD)
- Ø - Enhedslisten - De Rød-Grønne (EL)
- Å - Alternativet (ALT)

*Listan täcker de elva största partierna i folktinget.

ENHEDSLISTEN

Ett rödgrönt vänsterparti som bildades 1989 som ett valtekniskt samarbete mellan Venstre-socialisterna, Danmarks Kommunistiske Parti och Socialistisk Arbejderparti. Partiet vill föra den danska politiken i en, i deras mening, mer solidarisk riktning. Partiet vill bland annat införa en CO2-avgift, omfördela resurser med hjälp av en ojämlikhetslag och satsa mer på välfärden.

ALTERNATIVET

Partiet beskriver sig själva som ett grönt parti som vill skapa en hållbar framtid för både människor och natur. Stärkta insatser för klimatet, däribland klimatneutralitet 2035 och en hög CO2-avgift för danska företag, är några av partiets prioriteringar.

FAKTA: KOMMUNALVALET

Till skillnad från Folketingsvalet, som ska hållas inom fyra år efter det senaste valet och utlyses av statsministern, hålls [kommun- och regionalvalet](#) den tredje tisdagen i november vart fjärde år. De valda politikerna tillträder den 1 januari året efter valet och sitter i fyra år.

I kommunvalet röstar medborgarna på vilka som ska ingå i kommunens högsta beslutande organ - Byrådet eller Kommunalbestyrelsen, som det kallas i Danmark.

Byrådet består av minst nio och högst 31 ledamöter, beroende på kommunens storlek.

Efter valet utser byrådet en borgmästare, som både blir ordförande för finansutskottet och kommunens högsta chef för förvaltningen. För att bli borgmästare krävs stöd från en majoritet av byrådets ledamöter.

Borgmästaren är den enda heltidspolitiker i byrådet. Det politiska arbetet organiseras i olika utskott, där varje utskott har en egen ordförande.

I Köpenhamn, Århus, Odense och Ålborg tillämpas ett annat system. Du kan läsa mer om det på sidorna 14-15.

VÄGEN TILL BORGMÄSTARPOSTERNA

I Köpenhamns kommun kallas kommunfullmäktige för borgerrepræsentationen och består av [55 folkvalda ledamöter](#). Under borgerrepræsentationen finns ett finansutskott samt sex ständiga utskott. Både borgerrepræsentationen och finansutskottet leds av Köpenhamns överborgmästare, medan de övriga sex utskotten leds av varsin borgmästare, som också ingår i finansutskottet. Alla sju borgmästare är heltidspolitiker till skillnad från resterande medlemmar av borgerrepræsentationen.

Den administrativa ledningen i Köpenhamn delas mellan överborgmästaren och borgmästarna, eftersom var och en har det högsta ledningsansvaret för förvaltningen inom sitt respektive utskott. Det politiska arbetet i kommunen är därmed organiserat enligt ett så kallat mellanformsstyre – ett system som även tillämpas i Aarhus, Odense och Aalborg.

Så fördelas borgmästarposterna i Köpenhamn

Vid kommunvalet röstar medborgarna om vilka som ska inta de 55 platserna i kommunfullmäktige. Efter valet inleds förhandlingar mellan de invalda partierna om hur borgmästarposterna ska fördelas – inklusive posten som överborgmästare.

För att stärka sin förhandlingsposition bildar partierna ofta valgrupper, som fungerar som koalitioner i förhandlingarna om de sju borgmästarposterna.

För posten som överborgmästare krävs stöd från minst [hälften av ledamöterna i Borgerrepræsentationen](#), det vill säga 28 mandat. För att tilldelas en av de övriga sex borgmästarposterna krävs minst åtta mandat.

När överborgmästaren har utsetts, fördelas

de återstående borgmästarposterna proportionellt baserat på partiets eller valgruppens antal mandat.

Valet 2021: S blev inte störst men fick överborgmästarposten

Vid [kommunvalet 2021](#) backade Socialdemokratiet med över tio procentenheter. Det resulterade i att partiet fick tio platser i kommunfullmäktige – fem färre än vid föregående val. I stället blev det Enhedslisten som intog rollen som största parti, med 24,6 procent av rösterna och därmed 15 av 55 platser.

När borgmästarposterna skulle fördelas bildade partierna [två valgrupper](#): en stor och en liten. Den stora valgruppen, där Socialdemokratiet ingick, samlade 31 mandat och kunde därmed tillsätta fyra av sju poster – inklusive överborgmästarposten. Valgruppens sammansättning resulterade således i att Socialdemokratiet, med Sophie Hæstorp Andersen i spetsen, lyckades behålla posten som överborgmästare i den danska huvudstaden – trots att partiet inte längre var det största.

Den mindre valgruppen, bestående av bland andra Enhedslisten, samlade 23 mandat och kunde tillsätta tre poster. Som enda parti valde Nye Borgerlige att inte ingå i någon valgrupp.

Enligt tidningen [Københavnliv](#) är posterna som teknik- och miljöborgmästare samt barn- och ungdomsborgmästare de mest eftertraktade efter överborgmästarposten, eftersom det innebär ansvar för "tunga förvaltningar". Efter valet 2021 tilldelades posten som teknik- och miljöborgmästare till

Line Barfod (Enhedslisten), medan Jakob Næsager (Konservative) fick rollen som barn- och ungdomsborgmästare.

Följande partier fick en borgmästarpost efter det senaste kommunvalet:

- Socialdemokratiet fick överborgmästarposten. När Sophie Hæstorp Andersen lämnade uppdraget för att bli Danmarks social- och bostadsminister, tog Lars Weiss över posten.
- Konservative fick barn- och ungdomsborgmästarposten genom Jakob Næsager.
- Radikale Venstre representeras av Mia Nyegaard, som tilldelades posten som kultur- och fritidsborgmästare.
- Venstre fick arbetsmarknads- och integrationsborgmästarposten med Jens-Kristian Lütken som ansvarig.
- Enhedslisten tilldelades två borgmästarposter – Line Barfod som teknik- och miljöborgmästare samt Karina Vestergård Madsen som socialborgmästare.

TABELL: MANDAT FÖRDELNING OCH VALGRUPP 2021

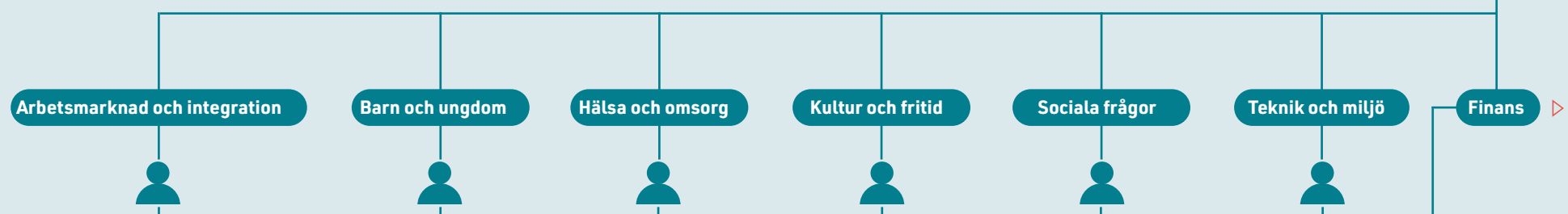
Parti	Antal mandat	Valgrupp
Enhedslisten	15	Lilla
Socialdemokratiet	10	Stora
Det Konservative Folkeparti	8	Stora
Radikale Venstre	6	Stora
Socialistisk Folkeparti	6	Lilla
Venstre	5	Stora
Alternativet	2	Lilla
Dansk Folkeparti	1	Stora
Liberal Alliance	1	Stora
Nye Borgerlige	1	-

Källa: [Valg.dk](#) och [Köpenhamns kommun](#)

BORGERREPRÆSENTATIONEN HAR 55 MEDLEMMAR...

...SOM ORGANISERAS I SJU UTSKOTT OCH LEDS AV VARSIN BORGMÄSTARE

▶ Alla borgmästare ingår automatiskt som medlemmar i finansutskottet.

Rigshospitalet i Köpenhamn blir en del av den nya regionen Östdanmark.

Dansk reform för mer jämlik vård påverkar samarbetet över gränserna

De danska regionerna går från fem till fyra när Sundhedsreformen implementeras 2027. Region Hovedstaden och Region Sjælland ska slås ihop till en jättereion – Region Östdanmark – och det danska sjukvårdssystemet ska omstruktureras. Reformen innebär dessutom att regionernas möjligheter att delta i gränsregionala projekt förändras.

Den 18 november går de danska väljarna till val för att bestämma vem som ska styra de danska kommunerna och regionerna de kommande fyra åren. Det blir första gången som man röstar till Region Östdanmark – den sammanslagning av Region Hovedstaden och Region Sjælland som är ett resultat av den så kallade sundhedsreformen. Reformen träder i kraft 2027, men det nya regionrådet ska vara på plats redan 2026.

En ny jättereion

Ett sjukvårdssystem med växande ojämlikheter och stora regionala skillnader i möjligheten att

rekrytera och behålla läkare lyfts fram som huvudorsaken till att det danska sjukvårdssystemet behövs reformeras. Resultatet blev sundhedsreformen, som enligt inrikes- och hälsominister Sophie Løhde (V) är [”den största hälso- och sjukvårdsreformen på 20 år”](#).

Den kanske mest omfattande förändringen är att Region Hovedstaden och Region Sjælland – som i dag är två separata regioner – slås samman till en ny jättereion: Region Östdanmark. Därmed minskar Danmarks fem regioner till fyra när sammanslagningen träder i kraft den 1 januari 2027. Regionen blir den klart största av de fyra och kommer att om-

DET BETYDER SUNDHEDSREFORMEN FÖR GRÄNSSAMARBETET:

1 FLERA FRÅGETECKEN KVARSTÅR

Hur reformen kommer att påverka regionernas utvecklingsarbete, och i förlängningen deras möjlighet att delta i gränsöverskridande samarbete, är fortfarande förenat med flera oklarheter. Efter regionvalet, då ett nytt regionsråd ska väljas, förväntas större klarhet.

2 KLIMATANSVAR FLYTTAS FRÅN REGIONERNA

En direkt konsekvens av reformen är att regionerna inte längre har mandat att arbeta med eller finansiera projekt kopplade till klimatfrågor. Det betyder i sin tur att de danska regionerna i fortsättningen inte kan arbeta med gränsregionala projekt där klimatfrågor är utgångspunkten. Samtliga av regionernas klimatrelaterade projekt ska vara avvecklade innan utgången av 2025.

3 HANDLINGSUTRYMMET MINSKAR

Reformen innebär att de danska regionerna inte längre kommer kunna ta fram så kallade regionala utvecklingsstrategier. När denna möjlighet försvinner kommer regionerna inte längre att kunna arbeta lika brett med sina ansvarsområden, och projekt som varit förankrade i utvecklingsstrategierna behöver avvecklas. Det gäller också samarbeten över gränsen som varit kopplade här till.

4 FÄRRE UPPGIFTER LEDER TILL MINDRE BUDGET

Från och med 2026 minskas den regionala utvecklingsbudgeten, eftersom regionerna får färre uppgifter kopplade till utvecklingsområdet. Det betyder att regionerna kommer att ha mindre medel att röra sig med, vilket indirekt kan påverka både pågående och framtida gränsöverskridande samarbeten när resurser ska prioriteras och fördelas.

fatta närmare 2,8 miljoner invånare – motsvarande omkring 46 procent av Danmarks totala befolkning.

Reformen innebär också förändringar för regionernas klart största ansvarsområde: hälso- och sjukvården. Uppdraget utökas ytterligare med sundhedsreformen, då uppgifter som idag ligger på kommunernas bord, såsom akutsjukvård och rehabilitering, förs över till regionerna. Samtidigt begränsas regionernas uppdrag inom regional utveckling med motiveringen att [”resurserna ska kunna användas så ändamålsenligt och effektivt som möjligt”](#).

Regionerna får fortsatt delta i gränsregionala samarbeten

Det ursprungliga förslaget till sundhedsreformen innebar att det gränsregionala samarbetet helt skulle [föras över till kommunerna](#). Förslaget väckte stark kritik, bland annat från Region Skånes politiska

ledning som i ett [brev](#) till flera danska ministrar bad dem om att regionerna skulle få behålla möjligheten att samarbeta över Öresund. Farhågan var att samarbetet skulle tappa fart om det behövde samordnas med de 46 kommunerna i östra Danmark. När den danska regeringen och avtalsparterna (Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Konservative och Radikale Venstre) presenterade det slutgiltiga avtalet i november 2024 stod det dock klart att regionerna även i framtiden kommer att kunna delta i och medfinansiera gränsöverskridande samarbeten, dock med några förändringar.

Eftersom regionernas möjlighet att delta i och finansiera gränsöverskridande samarbeten är kopplad till deras uppdrag inom regional utveckling, får reformen både direkta och indirekta konsekvenser för det gränsregionala arbetet när regionernas uppdrag nu krymper. Exakt vilken inverkan reformen

Den 18 november är det kommun- och regionval i Danmark. Bilden är från Köpenhamns rådhus.

får är dock ännu förknippat med flera frågetecken och mycket förväntas klarna först efter att det nya regionrådet tillträtt.

Klimatansvar flyttas från regionerna

Vad som står klart redan nu är att regionernas mandat att arbeta med klimatfrågor försvinner och samtliga klimatrelaterade projekt ska vara utvecklade vid årsskiftet 2025. Ett exempel är klimatprojekt LifeAct där regionerna haft en ledande roll.

Att klimatrelaterade projekt inte längre kommer kunna samordnas eller finansieras på regional nivå

har även skapat en oro att [EU-medel som kräver regional förankring](#) kan gå förlorade och att klimatomställningen därmed bli lidande.

Handlingsutrymmet krymper när regionala utvecklingsstrategier försvinner

Ytterligare en punkt som förväntas få stor effekt på regionernas utvecklingsarbete är att möjligheten att utarbeta så kallade regionala utvecklingsstrategier helt försvinner.

Strategierna [beskrivs av Danske Regioner](#) som kärnan i det regionala utvecklingsområdet och har fungerat som ett verktyg för att koppla ihop olika delar av regionernas uppgiftsportfölj inom utvecklingsområdet, till exempel mobilitet, utbildning, miljö och kultur. Strategierna har också varit viktiga för att samordna samarbetet med lokala aktörer såsom kommuner, arbetsmarknadsorganisationer och civilsamhället i arbetet med att realisera regionens målsättningar. I praktiken innebär det att regionerna inte längre kommer kunna arbeta lika brett, utan ska i stället "gå mer på djupet inom de områden vi får arbeta med", säger David Meinke, direktör för Regional Utveckling i Region Hovedstaden.

Att utvecklingsstrategierna försvinner innebär också regionerna inte längre kan arbeta med de utvecklingsinsatser och projekt som tidigare varit kopplade till den regionala utvecklingsstrategin. Michael Koch-Larsen, som är chefsrådgivare och arbetar med regional utveckling på Danske Regioner, berättar att Region Hovedstaden har tvingat dra sig ur Interreg-projektet Sprintcities eftersom det tar sin utgångspunkt just i den regionala utvecklingsstrategin.

aktiviteter riktade mot näringsliv eller turism. Därutöver kunde regionala politiker inte längre inneha ordförandeskapet i samarbetsorganisationer som Greater Copenhagen Committee.

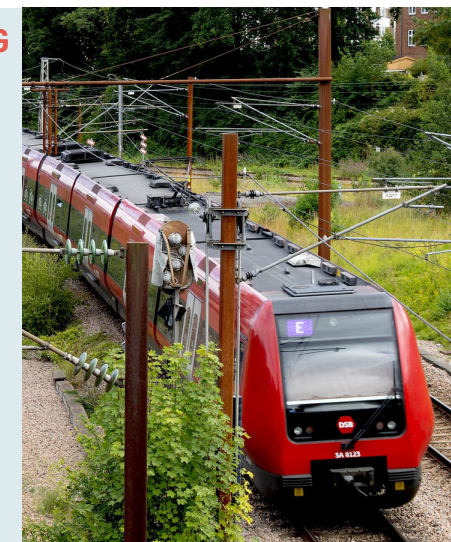
När en ny dansk regering tillträdde [under hösten 2019 kom dock en vändning](#). I ekonomiaftalet för 2020 enades regeringen och de danska regionerna om att regionerna återigen skulle få möjlighet att delta i gränsregionala samarbeten som rör näringslivsutveckling. I praktiken innebär det att Region Hovedstaden och Region Själland åter kunde inneha ordförandeposten i det dansk-svenska politiska samarbetet Greater Copenhagen Committee.

REGIONERNAS UTVECKLINGSUPPDRAG

Förutom hälso- och sjukvård kommer regionerna i fortsättning även arbeta med:

- Utbildning
- Kollektivtrafik, infrastruktur och mobilitet
- Miljö: vattenkvalitet och markförurening

Inom dessa områden kommer regionerna också kunna delta i gränsregionalt arbete. Region Östdanmark och Region Syddanmark kommer också kunna delta i och finansiera gränsöverskridande projekt på kulturområdet. Därutöver ligger arbetet med Interreg kvar på regionernas bord.

Uppgiftsbortfall leder till minskad budget

Som ett resultat av att de regionala uppgifterna minskar kommer den regionala utvecklingsbudgeten att reduceras. Från och med 2026 minskar regionernas samlade utvecklingsbudget med 112 miljoner danska kronor, och från 2027 uppgår minskningen till 223 miljoner danska kronor per år. Dessa medel ska i stället användas för att finansiera sundhedsreformen.

Sett till den samlade regionala utvecklingsbudgeten, som 2025 uppgick till 3 070 miljoner danska kronor, innebär en budgetreduktion på 223 miljoner att budgeten minskar med drygt sju procent. Hur mycket varje region förväntas spara in till följd av uppgiftsbortfallet skiljer sig dock mellan regionerna.

I Region Hovedstaden, som har den största utvecklingsbudgeten, ska budgeten reduceras med 72,9 miljoner danska kronor per år från och med

2027. I Region Själland uppgår motsvarande besparingar till 44,6 miljoner danska kronor årligen. Det innebär att dessa två regioner tillsammans kommer att stå för drygt 53 procent av den totala besparingen på 223 miljoner kronor.

Att den regionala utvecklingsbudgeten minskar till följd av att regionernas uppdrag stramas åt har i sig ingen direkt effekt på regionernas övriga utvecklingsuppdrag eller det gränsregionala arbetet. Det innebär dock att regionernas budget totalt sett blir mindre, vilket medför att det finns färre medel att fördela och prioritera mellan olika poster. Budgetreduktionen kan därmed få en indirekt effekt på det gränsregionala samarbetet. Om så blir fallet eller inte och hur budgeten ska fördelas kommer först stå klart efter regionvalet och när det nya regionrådet tillträtt 2026.

En ny gränsregion med både Sverige och Tyskland som grannar

Bildandet av Region Östdanmark innebär också en bredare – och möjligen mer komplex – gränsregion. Tidigare har Region Hovedstaden haft Sverige som närmaste granne, medan Region Själland haft Tyskland. I och med den nya regionkonstellationen kommer den närmaste gränsregionen att omfatta både Sverige och Tyskland, vilket potentiellt öppnar upp för nya möjligheter inom det gränsregionala samarbetet.

Detta kan, å ena sidan, bidra till att södra Sverige – främst Skåne – får en mer direkt förbindelse till norra Tyskland genom Region Östdanmark. När Fehmarn Bält-förbindelsen står klar kommer

FAKTA: ERHVERVSFREMMELOVEN

Det är inte första gången regionernas roll i det gränsöverskridande samarbetet förändras. I syfte att förenkla och effektivisera det näringslivsfrämjande arbetet i Danmark trädde Erhvervsfremmelovent i kraft i början av 2019. Även denna gång var det länge oklart om – och i så fall hur – regionernas roll i det gränsregionala arbetet skulle påverkas. Det krävdes många turer innan lagen fick sin nuvarande utformning.

Lagen innebär att de danska regionernas möjlighet att delta i Greater Copenhagen-samarbetet begränsades. Bland annat tilläts regionerna inte längre bedriva eller finansiera

TABELL: REGIONAL UTVECKLINGSBUDGET SAMT BESPARING

	Budget 2025 (milj. dkk)	Budgetminskning fr.o.m. 2027 (milj. dkk)
Region Nordjylland	324	23,8
Region Midtjylland	644	44,9
Region Syddanmark	542	36,9
Region Hovedstaden	982	72,9
Region Själland	577	44,6
Totalt	3 070	223

Källa: Danske Regioner

dessutom både Östdanmark och Sydsverige närmare Tyskland. Restiden för persontågstrafiken mellan Malmö och Hamburg väntas till exempel kortas till tre timmar från dagens fem och en halv timme.

Den kortare restiden väntas inte bara resultera i ett ökat trafikflöde men skapar också, åtminstone i teorin, fler incitament för att stärka det dansk-svensk-tyska samarbetet.

Å andra sidan innebär sammanslagningen att resurser och insatser nu ska fördelas på två fronter.

Men vad detta kommer att innebära i praktiken återstår att se.

David Meinke säger att "både Öresundsregionen och Fehmarnregionen är viktiga för den regionala utvecklingen", men att det ännu är för tidigt att säga hur Region Östdanmarks gränsregionala arbete kommer att se ut. Det är ett politiskt beslut som kan fattas först när det nya regionsrådet tillträtt efter valet den 18 november – men troligtvis får man vänta till hösten 2026 på mer konkret information.

FAKTA: REGIONVALET

När det den 18 november är dags för kommun- och regionval ska danskarna rösta till fyra nya regionråd. Till blivande Region Östdanmark ska 47 ledamöter väljas, inklusive en ordförande och två vice ordförande, för en period om fyra år. 2026 kommer rådet att arbeta med förberedelserna inför att ta över det fulla ansvaret för de två nuvarande regionerna från och med 2027.

De sittande regionråden i Region Hovedstaden och Region Sjælland kommer att fortsätta ansvara för den dagliga verksamheten under övergångsåret 2026.

I dagsläget har alla fem danska regioner [41 ledamöter](#) i regionsrådet, men detta kommer att förändras i och med reformen. Efter valet i november kommer en [ny fördelning](#) att gälla:

- 47 medlemmar i Region Östdanmark
- 31 medlemmar i Region Syddanmark
- 31 medlemmar i Region Midtjylland
- 25 medlemmar i Region Nordjylland

Regionsrådet är regionens högsta politiska organ och leds av en regionrådsordförande.

REGION NORDJYLLAND

Invånare: 594 634
Andel invånare: 10%
Kommuner: 11

REGION MIDTJYLLAND

Invånare: 1 358 879
Andel invånare: 23%
Kommuner: 19

REGION ÖSTDANMARK

Invånare: 2 783 932
Andel invånare: 46%
Kommuner: 46

REGION SYDDANMARK

Invånare: 1 237 413
Andel invånare: 21%
Kommuner: 22

Källa: Danske Regioner

SUNDHEDSREFORMEN SKA SKAPA EN MER JÄMLIK SJUKVÅRD I DANMARK

Under årets Folkemøde talade företrädare för vårdacken och regionernas politiker om möjligheter och utmaningar för kommande Region Östdanmark.

I november 2024 meddelade den danska koalitionsregeringen att man landat ett avtal – [Sundhedsreformen](#) – som ska förbättra och skapa en mer jämlik hälso- och sjukvård över hela landet. Med reformen slås Region Hovedstaden och Region Sjælland ihop till en stor region för att säkerställa en bättre läkartäckning på Sjælland och de omkringliggande öarna.

– Patienter i Region Sjælland erbjuds inte samma vård som patienter i Region Hovedstaden. Vi springer minst lika fort som i Region Hovedstaden, men det är bara att konstatera att vi inte kan erbjuda våra patienter samma sak, sade Wendy Sophie Schou, ordförande för fackförbundet Yngre Læger under ett panelsamtal på Folkemødet i juni.

Förhoppningen är att sammanslagningen bland annat ska göra det enklare för en läkare att arbeta på flera olika sjukhus i regionen, samtidigt som samordningen av resurser underlättas när man går från två till en gemensam arbetsgivare.

Med förslaget ändras också uppgiftsfördelningen inom sjukvården. Regionerna tar över vissa uppgifter som tidigare varit kommunala, såsom akutsjukvård och rehabilitering, och ska arbeta närmare kommunerna i de 17 "sundhedsråd" som upprättas. Sundhedsrådets uppgift blir att se till att fler behandlingar kan genomföras lokalt i kommunerna, hos allmänläkare, specialistläkare eller hemma hos patienter, i stället för på sjukhusen.

Detta syftar till att undvika att sjukhusen i framtiden överbelastas till följd av ett stigande antal äldre samtidigt som vården kommer närmare den vårdsökande.

Med reformen ska också antalet allmänläkare utökas med minst 1 500 fram till 2035. Flera av dessa ska arbeta i landets ytterområden, där det idag råder läkarbrist. Därutöver ska 27,5 miljarder danska kronor investeras i sjukhusen, kroniskt sjuka ska få bättre behandlingsmöjligheter och psykiatri ska likställas med övrig sjukvård.

Bakgrund: Sundhedsstrukturkommissionens utredning

Den danska sjukvården var en viktig fråga under valet 2022. Mot bakgrund av detta tillsatte den danska regeringen i mars 2023 ett oberoende utskott, den så kallade Sundhedsstrukturkommissionen. Uppdraget var att ta fram ett beslutsunderlag för hur den danska hälso- och sjukvården i framtiden ska organiseras. Kommissionen skulle bland annat fokusera på uppgiftsfördelning mellan olika sjukvårdsinstanser, hur sjukvården kan bli mer jämlik och hur samspelet mellan den specialiserade vården på sjukhusen och den lokala vården i kommunerna, inklusive allmänmedicinen, kan organiseras. Det är utifrån denna utredning och dess rekommendationer som Sundhedsreformen senare utformades.

ØRESDUNDS
LISTEN

MIKKEL SKOVGARD

ET
KØBENHAVN
ALLE HAR
RÅD TIL

ØRESDUNDS
LISTEN

JONAS HEIDARI

NICKLAS
PETTERSON

SONJA
AGERBÆK

VERSTRE

NICKLAS
PETTERSON

KØBENHAVNS
KUNSTNERSKAB

JOSEFINE
PAAKSE

NICKLAS
PETTERSON

NICKLAS
PETTERSON

SONJA
AGERBÆK

NICKLAS
PETTERSON

NICKLAS
PETTERSON

KØBENHAVNS
KUNSTNERSKAB

JOSEFINE
PAAKSE

NICKLAS
PETTERSON

NICKLAS
PETTERSON

SONJA
AGERBÆK

NICKLAS
PETTERSON

NICKLAS
PETTERSON

REGION
STEM PERSONLISTEN PÅ
Christian Vigilius

Mathilde Kastbjerg

Mathilde Kastbjerg

Mathilde Kastbjerg

Mathilde Kastbjerg

REGION
STEM PERSONLISTEN PÅ
Christian Vigilius

KØBENHAVNS
KUNSTNERSKAB

JOSEFINE
PAAKSE

NICKLAS
PETTERSON

SONJA
AGERBÆK

NICKLAS
PETTERSON

NICKLAS
PETTERSON

NICKLAS
PETTERSON

SADEK
AL-AMOOD

LILLE MAND
STORT HJERTE

ØRESUNDS
INSTITUTTET